

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Helenou Nebesařovou jako samosoudkyní v právní věci

žalobců: **a) STUDENT AGENCY k.s.**, IČO: 25317075, se sídlem náměstí Svobody 86/17,
602 00 Brno

b) RegioJet a.s., IČO: 28333187, se sídlem náměstí Svobody 86/17, 602 00 Brno
oba zast. JUDr. Ondřejem Doležalem , advokátem, Koliště 1912/13, Brno

proti

žalovanému: **FlixBus CZ s.r.o.** IČO: 06015697, se sídlem Havlíčkova 1029/3, Praha 1
zast. JUDr. Vladimírem Čížkem, advokátem, Jindřišská 937/16, Praha 1

o ochranu před nekalou soutěží

takto:

- I. Žaloba s návrhem, aby žalovaný byl povinen zdržet se nekalosoutěžního jednání v podobě uplatňování podnákladových cen za služby v osobní autobusové dopravě na území České republiky a stanovit ceny jízdného tak, aby průměrná cena jízdného na jednu osobu, účtovaného žalovaným v každém směru na níže uvedených linkách, nebyla nižší než níže uvedené částky:

Praha – Brno	148 Kč bez DPH;
Praha – Liberec	92 Kč bez DPH;
Praha - Český Krumlov	148 Kč bez DPH;
Praha – Plzeň	89 Kč bez DPH;

Praha – Karlovy Vary 108 Kč bez DPH,

se zamítá.

- II. Žaloba s návrhem, aby žalovaný byl uznán povinným zaplatit žalobci a) částku ve výši 5 602 902 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 15.2.2019 do zaplacení, **se zamítá.**
- III. Žaloba s návrhem, aby žalovaný byl uznán povinným zaplatit žalobci b) částku ve výši 2 372 776 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 15.2.2019 do zaplacení, **se zamítá.**
- IV. Žalobci a) a b) jsou povinni zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení v částce 245 146 Kč k rukám právního zástupce JUDr. Vladimíra Čížka do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobci se podanou žalobou dne 29.3.2019 domáhali po žalovaném shora uvedeného rozhodnutí. V žalobě uvedli, že jsou na území České republiky etablovanými poskytovateli služeb osobní autobusové, resp. vlakové dopravy. V srpnu 2017 vstoupila žalovaná společnost na český trh osobní autobusové dopravy, a to na linkách uvedených ve výroku I. shora. Žalovaný od počátku svého působení na předm. linkách nabízí cestujícím extrémně nízké ceny jízdenek ve srovnání s průměrnými cenami jízdenek jiných dopravců, které nepokrývají náklady žalovaného při provozování předm. služeb. Žalovaný přitom svou cenovou politiku od vstupu na tuzemský trh do současnosti nezměnil. Žalovaný využívá v rámci cenotvorby model tzv. dynamického jízdného, podle kterého je výše ceny jízdného proměnlivá v závislosti na aktuální obsazenosti autobusu. Průměrné ceny jízdenek na předm. linkách žalovaného odpovídají níže uvedeným částkám bez DPH:

Praha – Brno	82 Kč
Praha – Liberec	52 Kč
Praha – Český Krumlov	99 Kč
Praha – Plzeň	51 Kč
Praha – Karlovy Vary	88 Kč.

Žalobci v této souvislosti odkázali na vyžádaný znalecký posudek společnosti BDO Appraisal services – Znalecký ústav s.r.o. Znalecký ústav dospěl k závěru, že žalovaný nabízí své služby na předm. linkách za ceny, jejichž uplatňování objektivně neumožňuje pokrytí nákladů, vznikajících žalovanému při provozování osobní autobusové dopravy na předm. linkách, přičemž výnosy žalovaného pokrývají pouze 55,70 % až 81,20 % těchto nákladů. Dle závěru Znaleckého ústavu by průměrná cena jízdenky, účtovaná žalovaným na předm. linkách, pokrývajících 100 % nákladů na provoz osobní autobusové dopravy na předm. linkách měla odpovídat částkám uvedeným ve výroku I. shora. Oba žalobci byli v zájmu předejití nadměrného odlivu cestujících ze svých spojů nuceni na shora uvedenou cenovou politiku žalovaného odpovídajícím způsobem reagovat a v tomto směru přistoupily ke snížení cen jízdného. Dopisy ze dne 23.5.2018 a ze dne 31.1.2019 žalobci vyzvali žalovaného k neprodlenému upuštění od výše popsaného jednání a dále k náhradě škody, která tímto jednáním žalobcům vznikla. Žalovaný však výzvám žalobců nevyhověl. Žalobci mají za to, že žalovaný se výše uvedeným jednáním dopouští ve vztahu k žalobcům dle

ust. § 2976/1 obč. zák. nekalé soutěže s tím, že žalobci a žalovaný jsou v přímém konkurenčním postavení. Zejména žalobce a) a žalovaný mají totožný předmět podnikání, a to osobní autobusovou dopravu. Žalobce b) pak provozuje osobní vlakovou dopravu, a to m.j. na lince Praha – Brno a zpět. Vzájemná substitutovatelnost vlakové linky s linkou autobusové dopravy pak musí být dle žalobců posuzována z hlediska výběru zákazníky. Rozpor s dobrými mravy soutěže ze strany žalovaného spatřují žalobci ve skutečnosti, že jednání žalovaného lze hodnotit jako tzv. zabraňovací soutěž, spočívající v cenovém podbízení a prodeji služeb za objektivně podnákladové ceny. Cílem takového jednání je v konečném důsledku odstranění konkurenta způsobem, porušujícím pravidla hospodářské soutěže, což je nepochybně v rozporu s dobrými mravy soutěže. Je dle žalobců iracionální předpokládat, že by podnikatelský subjekt, jehož hlavním ekonomickým cílem je generování zisku, úmyslně nabízel své služby za podnákladové ceny a dosahoval tím finanční ztráty, aniž by mu z toho jednání plynul jiný hospodářský prospěch. Jednání žalovaného je tak zcela jasně vedeno snahou o získání hospodářského prospěchu na úkor žalobců, a to vytačením konkurence z relevantního trhu. Žalobci v této souvislosti uvedli, že obchodní zvyklosti v rámci hospodářského styku umožňují krátkodobé stanovení nízkých zaváděcích cen např. za účelem prezentace a upozornění zákazníků na novou službu. Žalobci mají za to, že toto období je ospravedlnitelné maximálně na dobu 6 měsíců. Žalobcům pak nepochybně v souvislosti s protiprávním jednáním vznikla újma, a to nejen v podobě nerealizovaného zisku, ale rovněž v podobě poškozování jejich dobrého jména, neboť součástí tzv. goodwillu obchodní společnosti je i důvěra odběratelské veřejnosti v přiměřenost cen nabízených služeb. Žalobci tedy uzavřeli, že popsáním jednáním žalovaného došlo k naplnění generální klauzule nekalé soutěže. Žalobci pak vedle zdravotního nároku požadovali s odkazem na ust. § 2988 obč. zák. po žalovaném náhradu škody v celkové výši 7 975 678 Kč za období od 1.3.2018 do 31.8.2018, což v žalobě podrobně rozvedli s tím, že žalobce a) požadoval zaplacení částky 5 602 902 Kč a žalobce b) zaplacení částky 2 372 776 Kč.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Zdůraznil, že žalobci jsou na relevantním českém trhu dlouhodobě v postavení dominantních soutěžitelů. Pokud tedy výše citovanými předžalobními výzvami se snažili diktovat žalovanému cenovou politiku stanovením minimálních cen, jedná se dle žalovaného o návrh na uzavření zakázané dohody ve smyslu ust. § 3/2 písm. a) z.č. 143/2001 Sb. (ZOHS). Žalovaný proto dal podnět Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k zahájení správního řízení. Úřad pak ve svém vyjádření a tiskové zprávě ze dne 13.5.2019 potvrdil názor žalovaného s tím, že návrh žalobců na dodržování určitých minimálních cen směřuje k uzavření zakázané kartelové dohody ve smyslu § 3/1 cit. zákona. Úřad ve svém stanovisku konstatoval, že správní řízení nezahájil proto, že díky odpovědnému přístupu žalovaného k uzavření zakázané dohody nedošlo. Pokud se tedy žalobci domáhají ve výroku I. (navazující na předžalobní výzvy) po žalovaném dodržování jimi určené cenové politiky účtovat za své služby minimální ceny v petitu uvedené, došlo by tak k nařízení cenového kartelu a k naplnění skutkové podstaty uzavření dohody o přímém nebo nepřímém určení cen mezi soutěžiteli, jejichž cílem nebo výsledkem je nebo může být narušení hospodářské soutěže ve smyslu § 3 odst. 1 a odst. 2 písm. a) ZOHS. Pro úplnost žalovaný uvedl, že za regulaci cen v oblasti autobusové dopravy odpovídá Ministerstvo financí ČR dle zákona o cenách. Ostatně tento regulátor kontrolu i cenovou politiku žalovaného provádí každoročně. K otázce nízkých cen žalovaný namítl, že v tržní ekonomice určuje každý podnikatel svoji cenovou politiku sám a zcela svobodně. Svobodná soutěž podnikatelů je tedy nezbytná proto, aby zákazníci získali zboží či služby v co nejlepší kvalitě a za nejnižší ceny. Z tohoto pohledu jde snaha žalobců o diktování minimálních cen proti základním pilířům naší ekonomiky a proti zájmům zákazníků v České republice. Z tohoto pravidla existuje výjimka pouze tehdy, jestliže se dominantní hráč na trhu pokouší ostatní konkurenty z trhu vytlačit nepřiměřeně nízkými cenami ve smyslu § 11 odst. 1 písm. e) ZOHS. Uplatňování podnákladových cen je tedy zapovězeno pouze dominantním soutěžitelům. Soutěžitel, který není dominantem, může z pohledu práva hospodářské soutěže uplatňovat jakkoli nízké ceny. Jsou to

naopak žalobci, kteří jsou dominantními hráči na českém trhu osobní přepravy. Jimi podaná žaloba by proto měla šanci na úspěch pouze tehdy, pokud by se pozice stran vyměnily a žalobcem by byla společnost Flixbus či jiný menší český dopravce. Pokud žalobci tvrdí, že ceny žalovaného jsou podnákladové (byť to nemá žalovaný za prokázané), neexistuje žádná judikatura vyšších soudů ani shoda odborné veřejnosti na tom, že menší tržní hráč se nemůže pokusit takto dominantnímu konkurentovi vzdorovat cenovou politikou. Případné uplatňování nízkých či podnákladových cen totiž může být součástí komplexní obchodní strategie zaměřené v první fázi na získání výraznějšího tržního podílu, nemusí však být a priori zaměřena na vytlačení konkrétního konkurenta z trhu. Navíc nastavení dostatečně nízkých cen může být v určité situaci nezbytné již jen proto, aby se daný soutěžitel (žalovaný) na trhu vůbec udržel. Čeští zákazníci jsou na cenu velmi citliví a dopravců působí na českém trhu celá řada. Ostatně k vytlačení žalobců by takto dojít ani nemohlo vzhledem k jejich dominantnímu postavení, kdy vykazují až desetinásobně větší tržní podíl než žalovaný. Lze tedy shrnout, že cenovou politiku žalovaného rozhodně není možné hodnotit jako „zabraňovací soutěž“, jež by byla způsobilá „odstranit“ žalobce jako konkurenci. Žalovaný tedy uzavřel, že se žádného protiprávního jednání nedopustil, žaloba musí být proto v celém rozsahu zamítnuta. Nad rámec pak žalovaný uplatnil konkrétní námitky vůči předloženému znaleckému posudku, což podrobně rozvedl.

Z výpisů z obchodních rejstříků účastníků bylo zjištěno, že žalobce a) byl zapsán do rejstříku dne 11.11.1996, přičemž od založení společnosti dosud je m.j. předmětem činnosti žalobce a) osobní autobusová doprava. Společnost žalobce b) byla zapsána do obchodního rejstříku dne 20.3.2009 s předmětem činnosti provozování dráhy a drážní dopravy. Jediným akcionářem žalobce b) je žalobce a). Žalovaná společnost byla zapsána do obchodního rejstříku dne 12.4.2017 s předmětem podnikání silniční osobní motorová doprava provozovaná vozidly určenými pro přepravu více než 9 osob vč. řidiče. Jediným společníkem je společnost FlixBus GmbH se sídlem Spolková republika Německo.

V řízení nebylo sporu o tom, že žalovaný po vstupu na český trh začal poskytovat služby osobní autobusové dopravy na linkách z Prahy do pěti cílových měst jak v žalobě uvedeno, a to za ceny uvedené shora. Žalobci v řízení doložili příslušnými jízdenkami z rozhodné doby, že žalobce a) poskytuje autobusovou dopravu na předm. linkách jako žalovaný. V řízení nebylo dále sporným, že žalobce b) provozuje osobní vlakovou dopravu m.j. na lince Praha – Brno a zpět. Žalovaný rovněž nerozporoval, že na český trh autobusové osobní dopravy vstoupil v srpnu 2017.

Ze znaleckého posudku ze dne 24.1.2019 znaleckého ústavu BDO předloženého v řízení žalobci vyplývá, že znalecký ústav dospěl k závěru, že žalovaný nabízí své služby za ceny, jejichž uplatňování neumožňuje pokrytí nákladů autobusového dopravce, přičemž výše výnosů dosahuje mezi 55,7 % a 81,2 % nákladů. Znalecký ústav dále dospěl k závěru, že žalobcům v důsledku vstupu žalovaného na trh vznikla za období 1.3.2018 – 31.8.2018 škoda v podobě nerealizovaného zisku (snížením jízdného v reakci na nízké ceny žalovaného) v celkové výši 7 975 678 Kč.

Z vyjádření ředitele odboru kartelů Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 16.4.2019 adres. právnímu zástupci žalovaného a tiskového prohlášení ÚOHS ze dne 13.5.2019 bylo zjištěno, že Úřad v návaznosti na výše cit. předžalobní výzvy žalobců adres. žalovanému, prohlásil, že soutěžitelé jsou povinni stanovovat své tržní strategie nezávisle na ostatních subjektech působících na trhu. Zakázané je zejména koordinace a dohody o cenách nebo rozdělování trhů podle teritorií či zákazníků. Návrhem na dodržování určitých minimálních cen se žalobci dopustili jednání, které mohlo směřovat k uzavření kartelové dohody, avšak díky odpovědnému přístupu společnosti Flixbus a jejímu veřejnému distancování se od zmíněného, k němu nedošlo, ÚOHS proto nezahájil správní řízení. Úřad považuje jednání žalobců za nátlak

konkurenčních společností k uzavírání zakázaných dohod o přímém určení cen ve smyslu § 3 odst.1 a odst.2 písm.a) z.č. 143/2001 Sb.

Soud na základě shora uvedených zjištění dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Žaloba byla podána z titulu ochrany proti nekalé soutěži dle ust. § 2976 a násl. obč. zák. Nekalosoutěžní jednání žalovaného spatřují žalobci ve skutečnosti, že žalovaný po svém vstupu na relevantní český trh na výše uvedených linkách uplatňuje velmi nízké ceny (podnákladové), a to za účelem odstranění žalobců jako konkurence. Žalobci pak výslovně k dotazu soudu uvedli, že napadené jednání žalovaného není tvrzeno a žalováno jako zneužití dominantního postavení ve smyslu z.č. 143/2001 Sb.

Soud předně považuje za nutné uvést, že bez ohledu na právní posouzení merita věci, tj. zda napadené jednání žalovaného naplňuje skutkovou podstatu nekalé soutěže, nebylo možné vyhovět požadovanému zdržovacímu nároku specifikovanému v petitu výroku I. Žalobci se ve své podstatě tímto domáhají, aby obecný soud k jejich návrhu uložil v soukromoprávním sporu žalovanému, jaké nejnižší ceny může u konkrétně specifikovaných služeb v rámci svého podnikání vůči svým zákazníkům uplatňovat. Lze souhlasit se stanoviskem ÚHOS a námitkami žalovaného, že žalobci jako soutěžitelé tímto požadují (byť v rámci žaloby formou zdržovacího nároku) po žalovanému jako soutěžiteli přímého určení minimálních cen za konkrétní služby, což lze hodnotit jako snahu o zakázanou kartelovou dohodu ve smyslu § 3 odst.1 a odst.2 písm.a) ZOHS a tím i narušení hospodářské soutěže. Soud v této souvislosti zdůrazňuje, že případná regulace cen v dané oblasti trhu náleží příslušnému orgánu státní správy, nikoliv soudu zdejšímu. Soud proto žalobu v bodě I. petitu jako nedůvodnou zamítnul.

Soud dále uvádí, že neshledal v jednání žalovaného spočívající v uplatňování nízkých cen za jízdné na uvedených linkách (potažmo podnákladových cen) ve vztahu k žalobcům naplnění generální klausule nekalé soutěže dle ust. § 2976/1 obč. zák. Není sporu o tom, že účastníci jsou soutěžitelé v přímém konkurenčním vztahu. Ve zdravém tržním prostředí je na každém soutěžiteli, aby si svobodně stanovil svoji obchodní strategii a cenovou politiku. Jednání soutěžitele však nesmí být ve vztahu k ostatním soutěžitelům či zákazníkům v rozporu s dobrými mravy soutěže. Naplnění této podmínky generální klausule je třeba posuzovat v každém jednotlivém případě zvláště s ohledem na všechny okolnosti dané věci. Soud v této souvislosti konstatuje, že nabízení služeb za nízké ceny (není rozhodné, zda se jedná o podnákladové ceny) není z hlediska soukromoprávního vztahu soutěžitelů v daném segmentu trhu považováno bez dalšího za rozporné s dobrými mravy soutěže (není to předmětem speciální právní úpravy či judikovaných závěrů vyšších soudů); pokud se ovšem nejedná o extrémní cenovou politiku (např. symbolická 1,-Kč), což není případ žalovaného. Jak správně namítal žalovaný, jedinou výjimkou je dlouhodobé nabízení a prodej zboží za nepřiměřené ceny soutěžitelem, který má dominantní postavení na relevantním trhu (viz ust. § 11 odst. písm. e) ZOHS). Žalovaný nemá dominantní postavení na relevantním trhu, což ostatně nebylo ani žalobci tvrzeno. Pro úplnost soud k otázce nepřiměřeně nízkých cen poukazuje na judikované rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 25.9.2014 č.j. 62 Af 27/2011, kdy bylo pravomocně rozhodnuto o tom, že společnost STUDENT AGENCY k.s. /žalobce a)/ zneužila své dominantní postavení na trhu poskytování služeb veřejné osobní autobusové dopravy na trase Praha-Brno a zpět dlouhodobým uplatňováním nepřiměřeně nízkých cen, které mělo za následek narušení hospodářské soutěže na daném trhu, a to na újmu společnosti ASIANA spol. s r.o. a konečných spotřebitelů. (kasační stížnost byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 187/2014 zamítnuta). Z odůvodnění cit. rozhodnutí vyplývá, že samo stanovení ceny pod úrovní celkových nákladů nestačí, neboť k němu ještě musí přistupovat podmínka ve formě dostatečně jasného plánu eliminovat jiného soutěžitele. Zdejší soud s ohledem na předmět žaloby nepovažoval pro potřeby projednávané věci za podstatné posuzovat, zda jsou žalobci na relevantním trhu týkající se všech

předm. linek v dominantním postavení, byť nemůže být sporu o tom, že se jedná o dlouhodobě etablované soutěžitele v oblasti osobní autobusové a vlakové přepravy na českém trhu. Pokud žalobci poukazovali ve vztahu k žalovanému na německého majitele a jeho dominantní postavení na trhu v Německu, nemá tato argumentace pro posouzení postavení žalované společnosti jako samostatného subjektu na českém trhu žádnou relevanci. Není sporu o tom, že napadené ceny jízdenek byly cenami zavádějícími, kdy žalovaný vstoupil na trh jako nový hráč. Žalobci své nároky na náhradu škody vztahují k období 6ti až 12ti měsíců po vstupu žalovaného na český trh. Tvrzení žalobců, že v daném segmentu trhu je akceptovatelná doba 6ti měsíců pro zaváděcí ceny, nemá oporu v žádné příslušné judikatuře. Žalobci pak pouze spekulují o tom, že cílem zavedení nízkých cen žalovaným je vytlačení žalobců z trhu. Jak bylo již uvedeno, žalobci jsou nesporně silnými a dlouhodobě etablovanými soutěžiteli na relevantním českém trhu; pokud tedy v návaznosti na nízké ceny žalovaného přizpůsobily ceny svých jízdenek dané situaci, ještě neznamená jejich eliminaci v rámci soutěžního prostředí. Soudu se jeví v této souvislosti jako věrohodná argumentace žalovaného, že zavedení nízkých cen při vstupu nového hráče na trh může mít za cíl ve vztahu k silnějším konkurentům etablovat se a udržet se na trhu. V oblasti osobní autobusové přepravy na území České republiky je více soutěžitelů, nicméně tvrzené protiprávní jednání žalovaného je třeba v projednávané věci posuzovat výhradně ve vztahu k žalobcům jako soutěžitelům. Soud tedy uzavírá, že žalovaným stanovené nízké ceny jízdenek na předm. linkách, a to bez ohledu na to, zda se jedná o ceny podnákladové, neshledal ve vztahu k žalobcům jako jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže. Žaloba byla z uvedených důvodů v celém rozsahu zamítnuta, aniž se bylo třeba dále zabývat námitkami žalovaného týkající se předloženého znaleckého posudku žalobcem a vyčíslení výše škody.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 142/1 o.s.ř. Žalovanému byla dle vyhl.č. 177/1996 Sb. přiznána náhrada za účelně vynaložené náklady právního zastoupení za 5 úkonů právní služby po 40 220 Kč (převzetí a příprava zastoupení, vyjádření k žalobě ze dne 4.9.2019, replika ze dne 13.12.2019 a účast na jednání – 2 úkony); dále dle § 13/3 vyhlášky 5x rež. paušál po 300 Kč; s připočtením 21 % DPH v částce 42 546 Kč byla žalovanému přiznána náhrada v celkové výši 245 146 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím podepsaného soudu k Vrchnímu soudu v Praze.

V Praze dne 13. prosince 2019

JUDr. Helena Nebesařová v. r.
předsedkyně senátu